

Starptautiskā konferencē Zemgalē iezīmē "viedo dārzu" nākotni

Kādas būs nākotnes publiskās zaļās zonas, ar kādām tehnoloģijām tās apsaimniekos, un vai dārzs var kļūt par daļu no veselības aprūpes? Atbildes uz šiem jautājumiem meklēja pieaicinātie nozares eksperti un projekta partneri no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, Somijas un Dānijas, kuri 17. un 18. septembrī pulcējās starptautiskā konferencē Koknesē. Pasākumu organizēja Zemgales plānošanas reģions Interreg Baltijas jūras reģiona programmas projekta "Integrēta sistēma interaktīvai publisko dārzu attīstībai" (Interactive Gardens) ietvaros.

Konferences gaitā pārliecinoši iezīmējās atziņa, ka mūsdienu dārzs vairs nav tikai estētiska atpūtas vieta, bet gan daudzfunkcionāla ekosistēma, kur satiekas jaunākās tehnoloģijas, zinātne un padziļināta izpratne par cilvēka vajadzībām. Kā spilgts piemērs Latvijas inovācijām tika prezentēts Bulduru tehnikuma "viedais dārzs" (iDārzs), kurā darbojas automatizēta laistīšanas sistēma, sensori un pat robots, kas vāc datus par augu veselību, demonstrējot, kā tehnoloģijas var padarīt parku apsaimniekošanu ilgtspējīgāku un resursus taupošāku.

Īpaša uzmanība pasākumā tika veltīta zaļo zonu ietekmei uz iedzīvotāju veselību un labsajūtu. Somijas partneri iepazīstināja ar unikālo "Veselības meža" modeli, kur daba tiek integrēta veselības aprūpes sistēmā – speciāli iekārtotas dabas teritorijas atrodas ārstniecības iestāžu tuvumā, un ārsti pacientiem var izrakstīt "recepti" meža apmeklējumam atveseļošanās veicināšanai un mentālās veselības uzlabošanai. Šādas pieejas efektivitāti ar konkrētiem datiem apstiprināja partneri no Lietuvas – Klaipēdas Pedagoģiski psiholoģiskā dienesta veiktajā aptaujā par jaunizveidoto Japāņu dārzu 100% apmeklētāju atzinuši, ka tā apmeklējums uzlabojis viņu garastāvokli. Šo labsajūtas dimensiju, kas ir īpaši svarīga senioriem, papildina arī sociālais aspekts – iespēja satikties un būt kopā. Nepieciešamību pēc pieejamām un ērtām pulcēšanās vietām konferencē akcentēja Latvijas Senioru kopienu apvienības pārstāve, atzinīgi novērtējot projekta "Interactive Gardens" mērķi veidot tieši šādas iekļaujošas publiskās ārtelpas.

Ekspertu prezentācijas ietvēra plašu ideju spektru – no ainavu dizaina filozofijas līdz konkrētiem risinājumiem publiskajā ārtelpā. Ainavu arhitekte Ludmila Knoka iepazīstināja ar "Jaunā vilņa" stila principiem, kas aicina veidot labai pietuvinātus un ilgtspējīgus "četrus sezonu dārzus". Tie ir estētiski baudāmi pat ziemā, akcentējot augu struktūru, nevis tikai ziedu krāsu. Tāpat konference sniedza ieskatu citu valstu labajā praksē, piemēram, Igaunijas pieredzē, pārbūvējot Vana-Kalamaja ielu Tallinā par gājējiem draudzīgu zonu ar kopienas

dārziem, un Dānijas modelī, kur universitātes uzņemas vadošo lomu inovatīvu izglītojošo dārzu veidošanā.

"Šī konference ir apliecinājums tam, ka mēs Baltijas jūras reģionā domājam vienā virzienā – kā veidot kvalitatīvāku, zaļāku un uz cilvēku vērstu publisko ārtelpu. Apmainoties ar tik daudzveidīgu pieredzi, mēs gūstam ne tikai iedvesmu, bet arī praktiskus rīkus, ko pašvaldības un nozares profesionāli visā Baltijas jūras reģionā varēs izmantot savu zaļo zonu attīstībā. Mūsu mērķis ir, lai projekta ietvaros tapušās idejas pārtaptu reālos, taustāmos darbos, kas uzlabo iedzīvotāju ikdienu un pašsajūtu," uzsver Sigita Šilvjane, projekta "Interactive Gardens" vadītāja Zemgales plānošanas reģionā.

Projekta idejas jau šobrīd tiek īstenotas praksē. Tā Lietuvas partneri Biržos labiekārto slimnīcas parku, veidojot paceltās dobes un uzstādot vēja zvanus, savukārt Aukštaitijas aizsargājamo teritoriju direkcija uzlabo piekļuvi dabas liegumam, būvējot jaunu tiltu, un vienlaikus bagātina ainavu ar simtiem jaunu koku stādījumiem. Arī projekta vadošais partneris Zemgales plānošanas reģions jau gatavojas praktiskajiem labiekārtošanas darbiem, kas norisināsies nākamajā sezonā.

Projekts Nr. C036 "Integrēta sistēma interaktīvai publisko dārzu attīstībai Baltijas jūras reģionā jeb "Interactive gardens" tiek īstenots ar Interreg Baltijas jūras reģiona programmas 2021.-2027. gadam atbalstu. Projekta kopējais finansējums ir 2 790 120 (t.sk. ERAF līdzfinansējums 2 232 096 eiro). Plašāk par projektu: <https://www.zemgale.lv/lv/projekts/integreta-sistema-interaktivai-publisko-darzu-attistibai-baltijas-juras-regiona>

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Par tās saturu pilnībā atbild Zemgales plānošanas reģions, un tā var neatspoguļot Eiropas Savienības oficiālo nostāju.